

A Fővárosi Ítélőtábla felperesi jogi képviselő neve (felperesi jogi képviselő címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a alperesi jogi képviselő neve (alperesi jogi képviselő címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen biztosítási szolgáltatás teljesítése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék-án kelt számú ítélete ellen a felperes által sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és megállapítja, hogy az alperes által használt nyomtatványszámú A. C. Biztosítás Általános szerződési feltételek

- pont) alpont [A kárigény érvényesítéséhez a következőket kell a biztosítónál bemutatni, átadni] francia bekezdése, amely szerint a biztosítónál be kell mutatni, át kell adni a „lopáskár vagy egyéb ok miatt indított szabálysértési vagy büntetőeljárás esetén a nyomozást megszüntető vagy felfüggesztő (jogerős) határozatot vagy ítéletet, ha ezek a biztosítási esemény bekövetkezésének igazolásához vagy a kár mértékének megállapításához szükségesek. A büntetőeljárás során hozott határozat önmagában nem bizonyítja a biztosítási esemény bekövetkezését, ezért a biztosító felhívására a biztosított köteles megadni a további szükséges felvilágosításokat, és lehetővé kell tennie a bejelentés és a felvilágosítás tartalmának esetleges ellenőrzését is”;

- pont [A biztosító ellenőrzési jogosultsága] utolsó bekezdése, amely szerint „A biztosító szolgáltatási kötelezettsége nem áll be, ha a biztosított nem teljesíti a 10. pontban előírt bejelentési, felvilágosításadási kötelezettségeit, vagy ha nem teszi lehetővé a bejelentések és felvilágosítások tartalmának az ellenőrzését, továbbá ha jelentős tényeket, adatokat, körülményeket hallgat el, illetőleg nem a valóságnak megfelelően ad elő, és emiatt lényeges körülmények válnak kideríthetetlenekké.”;

- pont) alpontja, amely szerint „A gépjármű ellopása esetén a szolgáltatás összege legkorábban a rendőrségi feljelentés időpontjától számított napon esedékes, feltéve, hogy addig a nyomozást megszüntető vagy felfüggesztő határozat már beérkezett a biztosítóhoz, és az eltulajdonított gépjármű időközben nem került meg. Ez esetben a ... napos teljesítési határidőt a naptól kell számítani” tisztességtelen, ezért semmis;

kötelezi az alperest, hogy az állam javára az állami adóhatóság külön felhívásra fizessen meg (.....) forint feljegyzett kereseti illetékből (.....) forint feljegyzett kereseti illetéket, (.....) forint feljegyzett fellebbezési illetékből (.....) forint feljegyzett fellebbezési illetéket;

a (.....) forint feljegyzett kereseti illetékből (.....) forint feljegyzett kereseti illetéket, (.....) forint feljegyzett fellebbezési illetékből (.....) forint feljegyzett fellebbezési illetéket az állam visel;

ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét - a felperes által az alperesnek fizetendő(.....) forint és (.....) forint, összesen (.....) forint ügyvédi munkadíjra is kiterjedően - helybenhagyja.

A Fővárosi Ítéltábla kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az alperesnek (.....) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy az állam javára az állami adóhatóság külön felhívására fizessen meg (.....) forint feljegyezett fellebbezési illetékből (.....) forint feljegyezett fellebbezési illetéket, míg (.....) forint feljegyzett fellebbezési illetéket az állam visel.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes a perben nem álló M. B. C. Zrt.-vel kötött,-én létrejött lízingszerződés alapján használta a forgalmi rendszámú M. típusú személygépkocsit (a továbbiakban: gépjármű).
- [2] A felperes-én kelt okiratban tett ajánlata és annak a perben nem álló N.hu E. O. B. A. Kft. (a továbbiakban: alkusz) elfogadása alapján létrejött megbízási szerződéssel a felperes azzal bízta meg és arra hatalmazta meg az alkuszt, hogy a felperes részéről az alkusz által üzemeltetett, az ajánlatban megjelölt online biztosítási portálokon (a továbbiakban: portál) kezdeményezett biztosítási ajánlatoknak megfelelően a felperes helyett és nevében teljes körűen eljárjon, többek között biztosítási szerződést kössön, és az adott biztosítási szerződés megkötéséhez előírt jognyilatkozatokat a felperes portálon tett nyilatkozatával egyezően megtegye.
- [3] A felperes mint szerződő fél az alkusz eljárásával biztosítási szerződést kötött az alperessel mint biztosítóval kötvényszámon a M. B. C. Zrt. mint biztosított javára a forgalmi rendszámú a gépjárműre. A szerződéssel az alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy a gépjármű eltulajdonítása (ellopása) esetén biztosítási szolgáltatást teljesít a szerződésben meghatározott feltételekkel, míg a felperes biztosítási díj fizetésére kötelezte magát.
- [4] Az alperes által a perbeli időszakban alkalmazott nyomtatványszámú A. C. Biztosítás (a továbbiakban: Biztosítási Szabályzat) Általános szerződési feltételek (a továbbiakban: ÁSZF) pontja szerint biztosítást csak a gépjármű megóvásában érdekelt személy, vagy az köthet, aki a biztosítást érdekelt személy javára köti meg. A Biztosítási Szabályzat ÁSZF pontjának utolsó bekezdése alapján ha a szerződő és a biztosított nem azonos személy, akkor a szerződő köteles tájékoztatni a biztosítottat a szerződés tartalmáról. Az ÁSZF pont [A biztosított kötelezettségei a biztosítási esemény bekövetkezte esetén] a) alpontja [Bejelentési és felvilágosításadási kötelezettség] úgy rendelkezett, hogy a gépjármű ellopását az erre jogosult hatóságnál is be kell jelenteni a forgalomból való kivonás céljából. A pont ...) alpont [A kárigény érvényesítéséhez a következőket kell a biztosítónál bemutatni, átadni] francia bekezdése szerint a kárigény érvényesítéséhez a biztosítónál be kell mutatni, át kell adni a forgalmi engedélyt - és a biztosító kérésére a törzskönyvet - akkor is, ha ezeket a hatóság érvénytelenítette. Abban az esetben, ha a törzskönyvet jogszerűen harmadik személy birtokolja (pl. hitel vagy lízing miatt), akkor a

törzskönyvnek a harmadik személy által hitelesített másolata is benyújtható a kárrendezéshez. A pont ...) alpont francia bekezdése alapján a biztosítónál be kell mutatni, át kell adni a lopáskár vagy egyéb ok miatt indított szabálysértési vagy büntetőeljárás esetén a nyomozást megszüntető vagy felfüggesztő (jogerős) határozatot vagy ítéletet, ha ezek a biztosítási esemény bekövetkezésének igazolásához vagy a kár mértékének megállapításához szükségesek. A büntetőeljárás során hozott határozat önmagában nem bizonyítja a biztosítási esemény bekövetkezését, ezért a biztosító felhívására a biztosított köteles megadni a további szükséges felvilágosításokat, és lehetővé kell tennie a bejelentés és a felvilágosítás tartalmának esetleges ellenőrzését is. A pont ...) alpont francia bekezdése szerint a gépjármű ellopása esetén át kell adni a biztosító részére a jármű nyitásához és indításához szükséges tartozékokat (kulcsokat, indítókártyákat, riasztó- vagy lopásgátló berendezés működtetéséhez szükséges eszközöket stb.), és igazolni kell a gépjármű forgalomból történő kivonását hatósági határozattal vagy az érvénytelenített gépjárműokmányokkal. A Biztosítási Szabályzat ÁSZF pont [A biztosító ellenőrzési jogosultsága] a) alpontja szerint a biztosító jogosult a kárbejelentésben foglaltakat ellenőrizni. A pont utolsó bekezdése alapján a biztosító szolgáltatási kötelezettsége nem áll be, ha a biztosított nem teljesíti a pontban előírt bejelentési, felvilágosításadási kötelezettségeit, vagy ha nem teszi lehetővé a bejelentések és felvilágosítások tartalmának az ellenőrzését, továbbá ha jelentős tényeket, adatokat, körülményeket hallgat el, illetőleg nem a valóságnak megfelelően ad elő, és emiatt lényeges körülmények válnak kideríthetetlenekké. A Biztosítási Szabályzat ÁSZF pontja [A biztosító mentesülése] értelmében mentesül a biztosító a gépjárműben (...) keletkezett kár megtérítése alól, ha bizonyítja, hogy azt a biztosított, illetőleg a szerződő természetes személy vagy vele közös háztartásban élő hozzátartozója (...) jogellenesen, szándékosan vagy súlyosan gondatlanul okozta. A súlyos gondatlanság leggyakoribb eseteit a biztosítás különös feltételei tartalmazzák. A biztosító mindig a károkozó magatartás vagy mulasztás vizsgálata alapján állapítja meg, hogy az súlyosan gondatlannak minősül-e, és a közrehatás mértékétől függően a biztosító teljes vagy részleges mentesülését okozza. A Biztosítási Szabályzat ÁSZF pont [A biztosítási szolgáltatás teljesítése] a) alpontja alapján a biztosító - a pont ..)-...) alpontokban foglaltak kivételével - a kárbejelentés beérkezésétől számított 15 napon belül teljesíti a szolgáltatását. A pont ...) alpont szerint ha a biztosított az igény elbírálásához igazoló iratot tartozik bemutatni, akkor a 15 napos teljesítési határidőt az utolsó irat beérkezésének napjától kell számítani. A pont ...) alpont alapján a gépjármű ellopása esetén a szolgáltatás összege legkorábban a rendőrségi feljelentés időpontjától számított napon esedékes, feltéve, hogy addig a nyomozást megszüntető vagy felfüggesztő határozat már beérkezett a biztosítóhoz, és az eltulajdonított gépjármű időközben nem került meg. Ez esetben a 15 napos teljesítési határidőt a naptól kell számítani.

- [5] A Biztosítási Szabályzat lopáskár biztosításra vonatkozó különös biztosítási feltételei (a továbbiakban: Lopáskár KSZF) 1. pont [Biztosítási események] első bekezdés pont ...) alpontja alapján a Lopáskár KSZF értelmében lopáskár-biztosítási eseménynek minősül a megfelelően lezárt gépjármű ellopása. A Biztosítási Szabályzat Lopáskár KSZF ... pont második bekezdés pont ...) alpontja szerint megfelelően lezárt a gépjármű, ha a lopáskár időpontjában megfelel az alábbi követelményeknek: bármely nyílászáró elemének (lásd az általános szerződési feltételek .../ pontját) rendeltetésszerűen zárt, fel-, illetve beszerelt állapota megakadályozta a gépjárműbe erőszak nélkül történő jogtalan behatolást, a zárok, zárbetétek rendeltetésszerűen használhatók voltak, műszaki állapotuk nem tette lehetővé - roncsolás nélkül - idegen kulccsal vagy alkalmi eszközzel való működtetésüket. A Biztosítási Szabályzat Lopáskár KSZF pont [A jelen kiegészítő biztosítás nem terjed ki az alábbi eseményekre] francia bekezdése szerint a kiegészítő biztosítás nem terjed ki arra az eseményre, ha a lopáskor a járműben voltak a gépjármű indítását és elvitelét lehetővé tevő

tartozékok (pl. indítókulcs, kódkulcs, indítókártya, a védelem hatástalanításához szükséges kulcs vagy kód) és/vagy a törzskönyv. A Biztosítási Szabályzat Lopáskár KSZF pont [A biztosított kármegelőzési, kárenyhítési kötelezettsége] pont [A biztosított (szerződő) kármegelőzési feladatai]) alpontja alapján a biztosított (szerződő) köteles a kárt tőle telhetően megelőzni és enyhíteni. A kármegelőzési kötelezettség körében köteles gondoskodni a forgalmi engedély, valamint a gépjármű indítását és elvitelét lehetővé tevő eszközök (lásd a pontot) biztonságos tárolásáról. A Biztosítási Szabályzat Lopáskár KSZF pontja [Mentesülés] alapján a biztosító mentesül a gépjárműben, annak alkatrészeiben, tartozékaiban keletkezett lopáskár megtérítése alól, ha bizonyítja, hogy a gépjárművet annak elzáratlanul vagy őrizetlenül hagyott és előzetesen megszerzett indítókulcsának, kódkulcsának stb. (az indítást és elvitelt lehetővé tevő eszközöknek) a felhasználásával lopták el.

- [6] A felperes a perben nem álló T. P. használatába adta a gépjárművet. I. személy-én eltulajdonította a gépjárművet a Budapest XIV. kerület, szám elől. T. P.-én ismeretlen személy ellen feljelentést tett a Budapesti Rendőr-főkapitányság Budapest XIV. Kerületi Rendőrkapitányságon a gépjármű eltulajdonítása miatt, és átadta a rendőrség részére a gépjárműhöz tartozó 1 db. M. gépkocsi kulcsot, a benne rejtett kulcs tollal. A Budapesti Rendőr-főkapitányság Budapest XIV. Kerületi Rendőrkapitányság a-én kelt számú határozatával a gépjárműhöz tartozó kulcsot lefoglalta. A Budapesti Rendőr-főkapitányság Szervezett Bűnözés elleni Főosztály Gépjármű-bűnözés elleni Osztálya a-én kelt számú határozatával a nyomozást felfüggesztette.
- [7] A felperes-án a gépjármű forgalomból való ideiglenes kivonását kérte a hatóságtól. A felperes a-án kelt levelében a lopáskár miatt biztosítási szolgáltatás teljesítésére szólította fel az alperest. Tájékoztatta az alperest arról, hogy a gépjármű kulcsait T. P.-től az időközben megromlott kapcsolatuk miatt nem tudja visszaszerezni. Közölte, hogy a gépjármű törzskönyve nincs a birtokában, mert azt a gépjármű tulajdonosa, a M. B. C. Zrt. őrzi, ezért a törzskönyvet sem tudja átadni az alperesnek, azt a tulajdonostól kell kérni. A felperes a-én kelt levelében ismételten felhívta az alperest a biztosítási szolgáltatás teljesítésére, és tájékoztatta arról, hogy a M. B. C. Zrt. kötelezettsége a kulcsok visszaszerzésével kapcsolatos eljárás megindítása. Az alperes a biztosítási szolgáltatás teljesítését megtagadta. A felperes a gépkocsihoz tartozó egyik kulcsot nem tudta átadni az alperesnek.
- [8] A felperes a Budaörsi Járásbíróságnál-án biztosítási szolgáltatás teljesítése iránt indított keresetet az alperessel szemben. A Budaörsi Járásbíróság áttételt elrendelő jogerős végzése folytán eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság a számú jogerős végzésével megállapította hatáskörének hiányát és a keresetlevelet áttette az elsőfokú bírósághoz.
- [9] Az elsőfokú bíróság a-én kelt számú részítéletével „a keresetet az Általános szerződési feltételek jogviszony részévé válása és a tisztességtelen szerződési feltételekkel kapcsolatos részében” elutasította és rendelkezett a perkieljárásról, míg az azonos sorszám alatt meghozott végzésével a marasztalási kérelem tekintetében a pert megszüntette. A felperes mind a részítélet, mind a végzés ellen fellebbezést nyújtott be.
- [10] A Fővárosi Ítéletábróla a-én kelt számú végzésével az elsőfokú bíróság számú végzését hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a forint biztosítási

szolgáltatás teljesítése iránti kereset tekintetében a per további tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A felperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségétforint + áfa összegű ügyvédi munkadíjban és forint állam által előlegezett fellebbezési illetékben állapította meg. A végzés indokolása szerint az elsőfokú bíróságnak a végzés hatályával meghozott határozata a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 212. § (1) bekezdésébe ütközik.

- [11] A Fővárosi Ítéltábla a-én kelt számú végzésével az elsőfokú bíróság számú részítéletét a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A másodfokú perköltséget a felperesnél forint, az alperesnél forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjban, továbbá a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt forint fellebbezési illetékben állapította meg.

A felperes kérelme

- [12] A tárgyalás ismételt megnyitását követően a felperes a keresetét akként tartotta fenn, hogy vagylagosan kérte az alábbiak megállapítását:
- az alperes által állított tartalommal a Biztosítási Szabályzat ÁSZF/KSZF nem váltak részévé a felek szerződéses jogviszonyának, vagy
 - ha a Biztosítási Szabályzat ÁSZF/KSZF része a jogviszonynak, akkor a Polgári Törvénykönyvről 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209/A. § (2) bekezdése alapján az ÁSZF pont ...) alpont francia bekezdésében és a francia bekezdésében, az ÁSZF pont utolsó bekezdésében, az ÁSZF pont ...) alpontjában és a KSZF pontjában írt kikötések semmisek, így ez alapján, vagy
 - ha az ÁSZF/KSZF része a jogviszonynak és nem semmis, akkor a nyelvtani és rendszertani értelmezés alapján a perbeli casco jogviszony alapján az alperes térítési kötelezettsége beállt és nem mentesülhet, és mindezek alapján ezért kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest forint biztosítási szolgáltatás, annak-tól a kifizetés napjáig az rPtk. 301. §-a szerinti késedelmi kamata és a perköltség megfizetésére akként, hogy a marasztalást a perben nem álló M. B. C. Zrt. részére kérte.
- [13] Arra hivatkozott, hogy az egyetlen aláírt okirat, a kötvény nem utal arra, hogy a felperes a Biztosítási Szabályzatot elfogadta, ezért azok tartalma nem vált a jogviszony részévé. A számítógépes rendszer szerződéskötés napján fennálló állapotát a perben nem lehetett megismerni, az alkusz nyilatkozatai, valamint a tanúvallomás csak általános kérdésekre tért ki, így a perbeli szerződés megkötése körülményeinek feltárására nem alkalmasak. Az alperesnek kell bizonyítania, hogy az általa hivatkozott Biztosítási Szabályzatot az állított tartalommal jelent meg a felperes képernyőjén. Az alperes az rPtk. 4. § (4) bekezdésében írottakra nem hivatkozhat, mert az rPtk. 205/A. §-ában és a 205/B. §-ában foglaltak teljesülését az alperes köteles bizonyítani. Állította, hogy az alkusz az okiratok átvételére és a feltételek felperes nevében való megtárgyalására volt jogosult.
- [14] Sérelmezte, hogy az alperes nem tett eleget a már nem hatályos, de a szerződéskötéskor irányadó, a biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény (a továbbiakban: rBit.) 166. § (7) bekezdésében foglaltaknak sem, illetve a felperesnek a Biztosítási Szabályzatot nem adta át.

Állította, hogy az alperes nem bizonyította, hogy az általa alkalmazott Biztosítási Szabályzat esetében az rPtk. 205/A. §-ában és a 205/B. §-ában írottaknak eleget tett, így a feltételek tartalma, és a Biztosítási Szabályzat ÁSZF pont ..) alpontjában és a pontjában foglaltak sem váltak a jogviszony részévé. A szokásostól eltérő szerződési feltételek az alperes külön tájékoztatása hiányában sem váltak a jogviszony részévé.

- [15] A felperes a Biztosítási Szabályzat megjelölt kikötéseit azért tartotta tisztességtelennek, mert azok tartalma mint összességében értékelendő feltételrendszer sérelmes. Álláspontja szerint a szabályozás nem egyértelmű, eltérő fogalomrendszert eltérő módon használ, ezért a hivatkozott feltételek összességükben sértik a jóhiszeműség és a tisztesség követelményét. Kifejtette, hogy a jogszabályi előírások alapján a mentesülés alapjául szolgáló tények bekövetkezését az alperes köteles bizonyítani, ezzel szemben a Biztosítási Szabályzat ÁSZF pont ..) alpontja szerinti „kárigény érvényesítés” feltételei, és az ÁSZF pont szerinti „szolgáltatási kötelezettség be nem állása” feltételek összességében ezen mentesülési szabállyal szemben sértik az objektivitást (az alperes bármikor hivatkozhat egyik szempontra, nincs leírva, hogy pontosan mit jelentenek e fogalmak, vita esetén kinek és mit kell bizonyítania, és nincs szabályozva az eljárás rendje sem) és az átláthatóság elvét (pontosan mi szükséges a kötelezettség beállításához, vagy a be nem állás pontosan mikor következik be és meddig áll fent, stb.). A megjelölt szabályrendszer a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II. 5.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés a) pontja által tilalmazott egyoldalú értelmezésre jogosítja az alperest, míg az 1. § (1) bekezdés j) pontja alapján a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg. Hivatkozott továbbá a 2/2011. (XII. 12.) PK vélemény indokolása pontjának bekezdésére, amely szerint a tisztességtelenség akkor is megvalósul, ha a feltétel nem világos vagy nem érthető.
- [16] A felperes állította, hogy a gépjárműhöz rendelkezésre álló két kulcsból az egyiket leadta, a másik kulcsot a gépjármű rendszeres használójától, T. P.-től nem tudta visszaszerezni. Álláspontja szerint a Biztosítási Szabályzat ÁSZF pont b) alpontja alapján nem volt köteles valamennyi eszközt átadni, csak a „meglévőket.” A rendőrségen leadott kulccsal az ÁSZF ... pont ...) alpontjában foglalt kötelezettségének eleget tett. A „kárigény érvényesítéséhez” feltétel esetleges nem vagy nem teljes körű teljesítése nem alapozza meg az alperes mentesülését, de az alperes a felperes által érvényesített igény időelőttiségére sem hivatkozhat. Állította, hogy a biztosítási szolgáltatás teljesítésére irányadó ÁSZF pont ..)-...) alpontja szerint esedékes a biztosítási szolgáltatás az ott rögzített határidővel, és ezek alapján a felperes jogosulti késedelme nem áll fenn. Álláspontja szerint az alperes mentesülését a kulcs leadásának elmaradása nem alapozza meg. Kifejtette, hogy a Biztosítási Szabályzat ÁSZF pontja a pontban előírt bejelentési, felvilágosítási kötelezettség teljesítésére utal vissza, de ezek a rendelkezések a felperesre nem vonatkoznak, mert a felperes nem biztosított, és a visszautalás is csak az ÁSZF ... pont ...) alpontjára történik. Állította azt is, hogy mind a pont a) alpontban, mind a pont ...) alpontban foglaltaknak eleget tett, ezért az alperes az ÁSZF pontjában írottak alapján nem hivatkozhat mentesülésre. Álláspontja szerint a nyomozati vallomások alapján megállapítható, hogy a kulcs idegenhez nem juthatott, így azzal a gépjárművet el sem vihatték. Az alperes a Biztosítási Szabályzat Lopáskár KSZF ... és pontjában foglaltakra nem hivatkozhat. Az alperes nem bizonyította, hogy a kulcs a lopáskor a gépjárműben volt, a gépjármű lezárása a rendőrségi iratok alapján megállapíthatóan megtörtént, az egyik kulcs hiánya és a nyomozati eljárásban rendelkezésre álló ellentétes tanúvallomások nem bizonyítják a Lopáskár KSZF pontjában meghatározott mentesülési ok fennállását. Az alperes az rPtk. 556. §-

ában foglaltakra szintén nem hivatkozhat, és a súlyosan gondatlan károkozás nem is áll fenn. Állította, hogy a gépjárművet megfelelő műszaki eszközökkel kulcs nélkül is el lehet vinni és be lehet indítani.

Az alperes ellenkérelme

- [17] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.
- [18] Állította, hogy az érintett feltételek a biztosítási szerződés részévé váltak, azok nem tisztességtelenek és semmisségi okkal sem érintettek. Előadta, hogy az alperes a Biztosítási Szabályzat ÁSZF pontjának ...)-...) alpontjaira tekintettel - figyelemmel az ÁSZF pontjára is - mentesül a biztosítási szolgáltatás teljesítése alól. Arra is hivatkozott, hogy a kereset időelőtti, mert a felperes nem adta le az eltulajdonított gépjármű valamennyi kulcsát, így a felperes késedelme az alperes egyidejű késedelmét kizárja. A P. A. M. Kft. tájékoztatására hivatkozással azt állította, hogy a biztosított gépjármű gyári indítás jogosultsági rendszerrel rendelkezett, így azt csak a saját kulcsával lehetett beindítani. Kijelentette, hogy a felperes súlyosan gondatlan magatartása, valamint a kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettség megszegésére, továbbá a kulcsok biztonságos tárolására vonatkozó kötelezettség megszegésére nem kíván hivatkozni. Ettől függetlenül a védekezésének ténybeli alapjaként azt is előadta, hogy a Biztosítási Szabályzat Lopáskár KSZF ... pontja alapján mentesül a szolgáltatási kötelezettségének teljesítése alól, mert bizonyította, hogy a gépjármű csak saját kulccsal lopható el. Úgy nyilatkozott, hogy a Biztosítási Szabályzat ÁSZF pontja alapján a kulcsok leadása nélkül az alperes teljesítési kötelezettsége nem áll be, de fenntartja a Lopáskár KSZF pontjára történt hivatkozását is.
- [19] A Fővárosi Ítélet tábla-én kelt számú végzésében foglaltakra tekintettel az ellenkérelmét kiegészítette, és hivatkozott az rPtk. 555. § (1) bekezdésében, az 556. § (3) bekezdésében és a Biztosítási Szabályzat ÁSZF pont b) alpontjában foglaltakra arra az esetre, ha a bíróság a kulcsleadási kötelezettséget az rPtk. 555. § (1) bekezdése szerinti együttműködési és kárenyhítési kötelezettség alapján előírható kötelemként veszi figyelembe. Állította, hogy a kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettség alapja az indítókulcsok megőrzése. Ha a felperes ezt nem tette meg, akkor az alperes mentesülhet. Kifejtette, hogy a kulcsok felett folyamatos felügyeletet kell gyakorolni és azokat meg kell őrizni. A kulcs fellelhetősége a perben az ellentétes nyilatkozatok miatt nem volt megállapítható. Álláspontja szerint a felperes a kulcsmegőrzés tekintetében a gépjármű tartós használója mint teljesítési segéd magatartásáért felel, ezért az alperes a kulcs leadásának elmaradása miatt mentesül. Hivatkozott arra is, hogy a kulcs leadása nélkül nem lehetett megállapítani azt, hogy a biztosítási esemény önkezdő vagy idegenkezdő volt, a biztosítási szolgáltatás azonban csak a lopásért, azaz az idegenkezűségért jár. Erre tekintettel az rPtk. 544. § (2) bekezdése szerinti mentesülési ok is fennáll, mert a fenti rendelkezés a Biztosítási Szabályzat ÁSZF pont ...) alpontjában tükröződik, míg a jogkövetkezménye az ÁSZF pontjában olvasható. Amennyiben az ÁSZF pontjában foglaltak nem teljesülnek, akkor az ÁSZF pontja alapján az alperes - önálló okként - mentesül. A P. A. M. Kft. nyilatkozata alapján fenntartotta azt a hivatkozását, hogy a gépjárművet csak a saját kulcsával lehet beindítani, így a bizonyossággal határos az a tény, hogy a gépjárművet a kulcsával lopták el, nem trélerrel vitték el. Hivatkozott arra is, hogy a Biztosítási Szabályzat Lopáskár KSZF pontja alapján az rPtk. 555. § (1) bekezdése és az 556. § (1)-(3) bekezdése szerint mentesül, ha az ellopott kulccsal tulajdonítják el a gépjárművet.
- [20] Úgy nyilatkozott, hogy a gépjármű károkori forgalmi értékét forint összegben elfogadja, de abból le kell vonni ...% önrészt és forint meg nem fizetett biztosítási díjat.

Az elsőfokú bíróság határozata

- [21] Az elsőfokú bíróság a-án kelt számú ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek forint ügyvédi munkadíjat és forint másodfokú perköltséget. Úgy rendelkezett, hogy a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt forint fellebbezési és forint kereseti illetéket az állam viseli.
- [22] Az ítéletében a felperes keresetét akként rögzítette, hogy a felperes a leszállított keresetében forint és annak-tól a kifizetés napjáig számított, az rPtk. 301. §-a szerinti késedelmi kamata és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest a M. B. C. Zrt. részére történő teljesítéssel. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az általános szerződési feltételek tartalma nem vált a jogviszony részévé, másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy az általános szerződési feltételek az rPtk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmisék, harmadlagosan arra hivatkozott, hogy az alperes térítési kötelezettsége beállt.
- [23] Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felperes az alperessel való megállapodáshoz a perben nem álló alkusz eljárását vette igénybe. A megállapodás megkötéséhez használt honlapon az ajánlat elküldése az általános szerződési feltételek elfogadására vonatkozó rádiógomb alkalmazása nélkül továbblépni nem lehetett. Tényként állapította meg, hogy a felperes a gépjárművet T. P.-nek adta át. A gépjárművet ismeretlen személy arról a helyről, ahol azzal T. P. megállt, elvitte. Ez utóbbi körben az ügy összes körülményét is figyelembe véve tekintettel volt arra, hogy a felperes a rendelkezésre bocsátott bizonyítási eszközöket meghaladóan nem bír bizonyítási lehetőséggel, míg T. P. feljelentést tett, amely valótlanságához jogkövetkezmények fűződhetnek. A felek egyező előadása alapján állapította meg, hogy a felperes a gépkocsi egyil kulcsát nem tudta átadni az alperes részére.
- [24] Megállapította, hogy az alkusz az rBit. 48. § (1) bekezdése szerinti ügynökként járt el a felperes javára. A felek az rPtk. 548. §-ában meghatározott vagyonbiztosítási szerződést kötöttek, amelyhez az alperes - általa sem vitatottan - az rPtk. 205/A. §-a szerinti általános szerződési feltételeket alkalmazott. A gépjármű ellopásával az rPtk. 536. § (1) bekezdése szerint bekövetkezett a biztosítási esemény. A felperes a biztosítási esemény bekövetkezésére figyelemmel a biztosítási szolgáltatás megfizetésének követeléséhez való jogát érvényesítette.
- [25] A felperes által előadottak közül elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az alperes által alkalmazott általános szerződési feltételek, az ÁSZF és a KSZF a jogviszony részévé váltak-e. Ebben a körben az alperesnek kellett előadni és bizonyítani, hogy lehetővé tette, hogy a felperes az ÁSZF és a KSZF tartalmát megismerje, és azt a felperes kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta.
- [26] Kifejtette, hogy a felperes a perben nem vitatta, hogy a szerződés megkötéséhez szükséges tevékenységet ő végezte a honlapon, nem vitatta azt sem, hogy az általános szerződési feltételek elfogadására utalás volt látható, illetve, hogy a honlapon ezek elfogadását követően lehetett továbblépni. Az elsőfokú bíróság szerint a felperes az rPtk. 205. § (3) bekezdésével előírt együttműködési kötelezettsége alapján tartozott meggyőződni arról, hogy az alperes által a honlapon hivatkozott általános szerződési feltételek elérhetőek-e, mert a felperestől elvárható azok elolvasása

is. A felperes sem a perben, sem azt megelőzően nem hivatkozott arra, hogy a honlapon nem jelentek meg az általános szerződési feltételek. Tekintettel arra, hogy a felperes hivatkozott arra, hogy a honlapon az alperes által állított tartalomtól eltérő tartalom volt látható, e körben a felperes volt köteles a tények előadására és a bizonyításra, azonban nem bizonyította, hogy milyen egyéb tartalom volt a honlapon. Az elsőfokú bíróság így azt állapította meg, hogy a honlapon a szerződés megkötése során az alperes által hivatkozott, a peres iratokhoz csatolt ÁSZF és KSZF voltak elérhetőek. A felperes az rPtk. 4. § (4) bekezdés első és második fordulatára figyelemmel nem hivatkozhat arra, hogy a feltételek rá nézve nem kötelezőek, mert azokat esetleg nem olvasta el. Az alperes az alkusz eljárása miatt az rBit. 166. § (4) bekezdése szerint nem volt köteles további tájékoztatást adni, az ÁSZF átadásának elmaradása pedig a jogviszony tartalmára nem hat ki, és jogszabály az érvénytelenség jogkövetkezményeit e körülményhez nem fűzi. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján nem tartotta megállapíthatónak, hogy az alperes által alkalmazott feltételek a biztosítási szolgáltatásokra általában alkalmazottaktól lényegesen eltérnek, hiszen maga a felperes is hivatkozott erre a gyakorlatra. Mindezek alapján az alperes által alkalmazott szerződéses feltételek a honlap tartalmának ismeretében a honlapon való elfogadással a felek jogviszonyának a részévé váltak. Az ÁSZF pontja alapján a biztosítottra irányadó rendelkezéseket a felperesre is alkalmazni kell.

[27] Ezt követően az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy az ÁSZF-nek és a KSZF-nek a felperes által megjelölt kikötései tisztességtelenek-e.

[28] Megállapította, hogy a felperes fogyasztónak minősül. Az alperes azon tények előadására és bizonyítására volt köteles, amelyek alapján megállapítható, hogy a feltételek az rPtk. 209. § (5) bekezdése szerint a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó érthető szerződési kikötésekre vonatkoznak. Az előző bizonyítás sikertelensége esetén a felperesnek az rPtk. 209/A. § (2) bekezdése alapján azt kellett bizonyítania, hogy az általa hivatkozott szerződéses kikötések az rPtk. 209. § (1) bekezdése szerint tisztességtelenek. Megállapította, hogy az alperes a kulcs megőrzése körében a Biztosítási Szabályzat ÁSZF pont a) alpontjában és a ... pont ...) alpontjában foglaltak szerint állapodott meg a felperessel a kárenyhítési és kármegelőzési teendőkben az rPtk. 555. § (1) bekezdésének megfelelően. Az ÁSZF pontjában az ÁSZF pontjában előírt egyes kötelezettségek megsértésével összefüggő mentesülési okokat foglalta össze. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes alappal hivatkozott arra, hogy az ÁSZF pontjában a visszautalás a pontban meghatározott bejelentési, felvilágosítási kötelezettségre, az ellenőrzés lehetővé tételére, illetve a valóságnak megfelelő előadási kötelezettségre vonatkozott a tételes felsorolás szerint. A dolgok leadásának külön nevesítése hiányában az alperes értelmezése kiterjesztő, így a mentesülést a hivatkozott szerződéshely nem alapítja meg. Az elsőfokú bíróság azonban jelentőséget tulajdonított annak, hogy az alperes a törvényben szereplő mentesülési okokra is hivatkozott a perben. Megállapította, hogy az alperes a Biztosítási Szabályzat Lopáskár KSZF pontjában kizárta a szolgáltatási kötelezettségét arra az esetre, ha a kulcsot és az ott felsorolt eszközöket a lopáskor a gépkocsiban hagyják, míg az ... pontban mentesülési okot jelölt meg. A kizárás és mentesülés eltérése bármely fogyasztó számára érthető, a felhívott okok valósak és helytállóak. Megállapította, hogy az ÁSZF pontjában foglaltak nem értelmezhetőek sem az rPtk., sem az ÁSZF, sem a Lopáskár KSZF rendelkezéseitől függetlenül. Az rPtk. 207. §-ában foglaltakra figyelemmel az ÁSZF pontja minden további utalás nélkül csak a kizárás és mentesülés hiányában, az összes előírt mellékkötelezettség teljesítése

esetére irányadó. Az alperestől a teljesítés csak akkor követelhető, ha sem kizárási, sem mentesülési ok nem áll fenn, a felperes az előírt kötelezettségeket teljesítette, késedelme vagy a teljesítés jogos ok nélküli megtagadása a részéről nem áll fenn. Az ÁSZF pontjában foglalt fizetési kötelezettség nem állhat nyilvánvaló ellentétben az alperes szándéka és teljesítési érdeke szerint a szerződés további, a felperesre mellékszolgáltatási kötelezettséget hárító rendelkezésével. A felperesnek, mint a kockázatközösség tagjának a közösségből érkező minden más igény esetében az az érdeke, hogy csak a szerződésszerűen előterjesztett igényeket elégítse ki az alperes. Az alperes érthető és világos megfogalmazással írta elő a kötelezettségeket, illetve hivatkozott a kizárára és a mentesülésre. Az alperes által támasztott feltételek a felek szerződésadta jogait, kötelezettségeit és érdekeit figyelembe veszi.

- [29] Az alperes az rPtk. 555. § (1) bekezdése alapján alappal írta elő a felperes részére a kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettséget, amely kiterjedt a kulcsok megóvására is. E kötelezettség megsértését jogszerűen tekinti a Lopáskár KSZF ... pontja esetén az rPtk. 556. §-a szerinti mentesülés, míg a Lopáskár KSZF pontja esetén kizárás alapjául. Az alperes alappal telepítette a felperesre a biztosítási esemény bekövetkezésének a bizonyítását, hiszen a maga részéről nemleges bizonyításra nem képes, míg sem a kizárás, sem a mentesülés tekintetében nem telepített bizonyítási kötelezettséget a felperesre. Az alperes a szerződés rendelkezéseit nem értelmezhetette önkényesen, mert ilyen rendelkezés a szerződésben nem szerepel. Mindezek alapján az alperes a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) és j) pontjában foglaltakat nem sértette meg. Kifejtette, hogy a lopáskár megelőzésének egyik alapvető módja az indítókulcsok megőrzése és folyamatos felügyelete. Az alperes a kárenyhítési és az együttműködési kötelezettség körében ezért alappal írta elő az ÁSZF-ben a kulcsok leadását. Az alperesnek szerződéses érdeke is fűződhet a kulcsok vizsgálatához, ami a kulcsok leadása nélkül nem lehetséges. Az alperes alappal hivatkozott arra is, hogy a felperes a szerződés értelmében valamennyi kulcsot köteles leadni, mert az ÁSZF többszámban fogalmaz.
- [30] Mindezek alapján az alperes általános szerződési feltételei az rPtk. rendelkezéseinek megfelelően objektíven értelmezhetőek. A főszolgáltatásra vonatkozó feltételek világosak és érthetőek, és tartalmukban sem tisztességtelenek, mert az alperes a saját javára indokolatlan, egyoldalú előnyt nem állapított meg, illetve ilyen hátrányt nem okozott a felperesnek. A felperes által hivatkozott rendelkezések nem érvénytelenek.
- [31] Tekintettel arra, hogy a perben az alperes hivatkozott mentesülési okra, így az alperes volt köteles előadni és bizonyítani mindazon tényt, amely alapján megállapítható, hogy a felperes a tájékoztatási kötelezettségét megszegte és emiatt lényeges körülmények kideríthetatlenné váltak, továbbá, hogy a káresemény a felperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben következett be, vagy a felperes a kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettségét megszegte. Az elsőfokú bíróság következtetése szerint az alperes a Lopáskár KSZF ... pontjának alkalmazásához szükséges tényeket nem bizonyította. Az alperes nem bizonyította, hogy a gépjárművet a kulcsával lopták el, mert az alperes által a perben csatolt, a P. A. M. Kft.-től származó nyilatkozat nem szakvélemény. Ez alapján nem állapítható meg való tényként, hogy a gépjármű csak a saját kulcsával indítható. Az alperes pedig még elő sem adhatta, hogy a gépjárművet hogyan vitték el, mert az nem ismert. Az alperes az rPtk. 544. § (2) bekezdésében foglaltakra sem hivatkozhat, mert a kulcs hiányában is megállapítható volt, hogy a gépjárművet ismeretlen személy lopta el. A használó a feljelentést annak ismeretében tette meg, hogy az alaptalan feljelentésnek jogkövetkezményei vannak. Az alperes azonban a kulcs hiányában alappal hivatkozott az rPtk. 555. § (1) bekezdésére és az 556. § (1) és (3) bekezdésére -

önállóan is - mert a felperes megszegte a kárenyhítési kötelezettségét, a kulcsot nem őrizte meg, illetve azt harmadik személynek maga adta át. Az alperes így mentesül a biztosítási szolgáltatás teljesítése alól.

- [32] A perköltségről az rPp. 78. §-a, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése a) pontja és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján határozott.

Fellebbezési kérelem

- [33] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen azt kérte, hogy a másodfokú bíróság változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét és a keresetnek adjon helyt, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte.
- [34] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében helytelenül rögzítette a kereseti kérelmet. Az elsőfokú ítélet rendelkező része akként szól, hogy a bíróság a keresetet elutasítja, azonban a kereseti kérelem pontatlan rögzítése miatt nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság minden kereseti kérelemről döntött-e. Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság az rPp. 3. §-ában és a 8. §-ában foglaltak szerint nem tájékoztatta a felperest arról, hogy a perben a felperesnek kell bizonyítania, hogy internetes felületen más ÁSZF/KSZF volt látható, különös tekintettel a korábban eljárt Pesti Központi Kerületi Bíróság számú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt tájékoztatására. A felperes a perben ez utóbbi tájékoztatás alapján járt el. Fenntartotta azt a hivatkozását, hogy az alperes előadása, az alkusztól származó közlések és a rendelkezésre álló iratok alapján nem lehet tényszerűen megállapítani, hogy az alperes által hivatkozott ÁSZF/KSZF a jogviszony részévé vált. Az alperestől és az alkusztól elvárható, hogy reprodukálni tudja a szerződéskötéskor megjelenő tartalmat vagy legalább a webes felületüket érintő eseményeket. Ezek hiánya nem értékelhető a felperes terhére.
- [35] Sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú ítélet a felperes hivatkozása ellenére nem tér ki az rBit. 166. § (7) bekezdésében foglalt rendelkezésre, hanem önmagában értelmezi az rBit. 166. § (4) bekezdését, és ezen az alapon nem tartja szükségesnek az alkusz eljárása miatt a további tájékoztatás adást. Az alperes azonban nem tudta a felperes által megjelölt jogszabályhely alapján csatolni a szükséges nyilatkozatot, holott érdemben befolyásolta volna az eljárást ennek a kérdésnek a tisztázása. Amennyiben az alperesnek kötelezettsége lett volna a további tájékoztatás, akkor megállapítható, hogy azt a tényt, hogy a megfelelő tájékoztatást a felperes megkapta, alkusz közreműködése esetén is az alperesnek kell bizonyítania. Fenntartotta azt a hivatkozását, hogy az ÁSZF és KSZF tisztességtelen, különösen abban a tekintetben, hogy mikor és milyen okból mentesülhet a biztosító. Ennek egyrészt az az oka, hogy a feltételek nem egyértelműek, másrészt a fogalomhasználatuk nem következetes. Amennyiben pedig az ÁSZF és a KSZF a jogviszony része, és nem tisztességtelen, akkor az ÁSZF és a KSZF alapján köteles az alperes a biztosítási szolgáltatást teljesíteni.
- [36] A hivatkozott kikötések tisztességtelenségével kapcsolatban fenntartotta azt a hivatkozását, hogy az ÁSZF pontja önmagában nem értelmezhető. A felperes éppen arra hivatkozott, hogy az egyéb szerződési feltételekkel együttes értékelést teszi lehetetlenné az alperes által megfogalmazott feltételrendszer, mert az ÁSZF-ben írtak nem egyértelműek számos és lényeges kérdésben. Különösen fennáll ez azzal kapcsolatban, hogy a kárbejelentőnek mit kell teljesítenie, mikor kell

teljesítenie, továbbá a biztosító mikor és hogyan mentesülhet. Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az ÁSZF ... pont ...) alpontja és a pont) alpontja szerint a felek az rPtk. 555. § (1) bekezdése alapján állapodtak meg, ez a hivatkozott rendelkezések címének („A biztosított kötelezettségei a biztosítási esemény bekövetkezése után”, „Bejelentési és felvilágosításadási kötelezettség” és „A kárigény érvényesítéséhez a következőket kell a biztosítónál bemutatni”) nyelvi, rendszertani és logikai értelmezése alapján kizárt. Az ÁSZF és a Lopáskár KSZF nem tartalmaz az rPtk. 555. § (1) bekezdésének és az 556. § (1) és (3) bekezdésének szabályrendszere alapján explicit és egyértelmű feltételt, hogy milyen kármegelőzési kötelezettsége van vagy lett volna a felperesnek. Az ÁSZF pontja [Szolgáltatási kötelezettség be nem állása] kizárólag az ÁSZF pontjában részletezett „bejelentési és felvilágosításadási kötelezettség” nem teljesítésének esetére tartalmaz szabályozást, és ezt kiterjesztően nem lehet értelmezni. A Lopáskár KSZF ... és ... pontja két eltérő, de a perbeli tényállás mellett nem releváns, speciális esetben ad lehetőséget az alperes mentesülésére, illetve a kizárásra, de ebben az esetben mindent az alperesnek kell bizonyítania. A perben ez nem történt meg. A fentiekből következően az elsőfokú bíróságnak az rPtk. 555. § (1) bekezdése és az 556. § (1) és (3) bekezdése alapján kellett volna döntenie. Az elsőfokú bíróság az ezzel kapcsolatos tényeket értékelte és ítéletében rögzítette. Helytállóan állapította meg, hogy a felperes a gépjárművet T. P.-nek adta át, a gépjárművet ismeretlen személy elvitte arról a helyről, ahol azzal T. P. megállt, T. P. feljelentést tett a gépjármű ismeretlen személy általi eltulajdonítása miatt. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy a rendőrség a nyomozást felfüggesztette, és a gépjárműhöz egy kulcs rendelkezésre állt. Helytállóan állapította meg azt is, hogy a felperes a rendelkezésre bocsátott bizonyítási eszközöket meghaladóan bizonyítási lehetőséggel nem bír, továbbá, hogy a T. P. által tett feljelentés valótlanságához jogkövetkezmények fűződhetnek. A helytállóan megállapított tényekből azonban téves jogi következtetésre jutott. A felperes szerint a fenti releváns tények alapján a felperes bármilyen felelősségét, kötelezettségszegését nem lehetett volna megállapítani a kulcsok tekintetében. Az elsőfokú bíróság sem állapított meg a felperes részéről olyan magatartást, amely a felelősségét megalapozná. Amennyiben az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényeket helytállóan értékeli az rPtk. szabályai alapján, akkor nem juthatott volna arra a következtetésre, hogy a felperes a kármegelőzési kötelezettségét megszegte. Erre a következtetésre csak akként juthatott, hogy olyan szempontot is figyelembe vett, amelyet az ÁSZF és a Lopáskár KSZF alapján értékelt, holott ezek alapján ezt nem lehetett volna figyelembe venni.

Fellebbezési ellenkérelem

- [37] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet érdemben helytálló és helytállóak az elsőfokú bíróság által kifejtett jogi indokok. A lopáskár megelőzésének alapvető módja az indítókulcsok megőrzése és folyamatos felügyelete, ez a biztosított kármegelőzési kötelezettségének teljesítésével áll összefüggésben. Az erre épülő mentesülési ok jogszabályi alapja az rPtk. 555. § (1) bekezdése és az 556. § (3) bekezdése. A felperest ezt a kármegelőzési kötelezettségét megszegte, mert a gépjárművet szerződéses jogcímen használó T. P. magatartása is a felperes terhére esik. Tasnádi Pétert a felperes közreműködőjének, teljesítési segédjének kell tekinteni az ÁSZF/KSZF szerinti biztosított kötelezettségek és a biztosítottat az rPtk. alapján terhelő kármegelőzési kötelezettségek teljesítése szempontjából. Tényként állapítható meg, hogy a gépjármű egyik, a szerződéskötéskor rendelkezésre álló kulcsát az alperesnek nem adták át. Ezzel bizonyítottá vált, hogy a kérdéses második kulcs megőrzése és felügyelete nem valósult meg. A felperes ezzel a kármegelőzési kötelezettségét megszegte, mert a gépjármű jogszerű használójának magatartása, mulasztása, gondatlansága is a felperes terhére esik. Az alperes az rPtk. 556. § (3) bekezdése alapján ezért

mentesül a biztosítási szolgáltatás teljesítése alól. Az rPtk. 555. § (1) bekezdésében és az 556. § (3) bekezdésében foglaltakkal összhangban áll az ÁSZF pontja, amely a kármegelőzési kötelezettség megszegése körében érvényesülő közrehatás mértékétől függően a biztosító teljes mentesülésének a lehetőségét is szabályozza. Ezen túlmenően az ÁSZF pontja visszautal az ÁSZF pontjára, azon belül arra a rendelkezésre, hogy a gépjármű ellopása esetén át kell adni a biztosító részére a jármű nyitásához és indításához szükséges tartozékokat (kulcsokat). Ha ez nem valósul meg, akkor a bekövetkezett lopási biztosítási eseménytől függetlenül kötelmi hatályú jogból eredő ténybeliség folytán (az egyik kulcs beadásának elmaradása miatt) alap keletkezik a teljesítés megtagadására a biztosító részéről. Az alperes a teljesítés megtagadására jogszerűen hivatkozik. Az elsőfokú ítélet rendelkező része és indokolása ezen a ténybeli és jogi alapon áll, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el a keresetet.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indoka

- [38] Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt olyan rendelkezése, amely fellebbezés hiányában elsőfokon jogerőre emelkedett, ezért a másodfokú bíróság teljes terjedelemben bírálta felül az elsőfokú ítéletet [rPp. 228. § (4) bekezdés].
- [39] A felperes fellebbezése részben megalapozott.
- [40] A felperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó lényeges eljárási szabálysértésként egyrészt arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében nem helytállóan ismertette a kereseti kérelmeket, így ezt összevetve az elsőfokú ítélet rendelkező részével, nem állapítható meg, hogy az elsőfokú ítéletben foglalt döntés kiterjed-e a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre. Tartalma szerint ez azt jelenti, hogy a felperes az rPp. 221. § (1) bekezdésében és a 213. § (1) bekezdésében foglaltak megsértésére hivatkozott. A felperes hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú ítélet indokolásából kitűnően az elsőfokú bíróság eltérően határozta meg a bizonyítási terhet, mint ahogyan azt a korábban eljárt Pesti Központi Kerületi Bíróság számú jegyzőkönyvben foglalt, az rPp. 3. § (3) bekezdésén alapuló tájékoztatása tartalmazta, és az elsőfokú ítéletben ismertetett bizonyítási teherből kiindulva értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat a felperes terhére, megsértve ezzel az rPp. 3. § (3) bekezdésében és a 8. §-ában foglaltakat.
- [41] A felperes hivatkozásai alapján a másodfokú bíróság nem állapított meg és nem is észlelt olyan lényeges eljárási szabálysértést, amely szükségessé tette volna az elsőfokú tárgyalás megismétlését, és ennek érdekében az rPp. 252. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését.
- [42] Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában akként ismertette a felperes kereseti kérelmét, hogy az marasztalásra irányul, és a felperes elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az általános szerződési feltételek tartalma nem vált a jogviszony részévé, másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy az általános szerződési feltételek meghatározott rendelkezései semmisek, harmadlagosan pedig arra hivatkozott, hogy az alperes térítési kötelezettsége beállt.
- [43] Az elsőfokú ítélet indokolásából kitűnően az elsőfokú bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a Biztosítási Szabályzat ÁSZF és KSZF a jogviszony részévé váltak-e. Az elsőfokú ítélet

indokolásának oldal bekezdésében a bizonyítás eredményét értékelve megállapította, hogy az általános szerződési feltételek (Biztosítási Szabályzat ÁSZF és KSZF) a felek jogviszonyának részévé váltak. Ezt követően megvizsgálta, hogy a Biztosítási Szabályzat felperes által hivatkozott kikötései tisztességtelenek-e és ezért semmisek-e, és arra a következtetésre jutott, hogy a felperes által hivatkozott kikötések nem érvénytelenek, ezt az elsőfokú ítélet indokolása oldalának bekezdésében megállapította. A továbbiakban az alperes által hivatkozott mentesülési okokat vizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy az alperes az rPtk. 555. § (1) bekezdése és az 556. § (1) és (3) bekezdése alapján mentesül a fizetési kötelezettsége alól, és ezt az elsőfokú ítélet 11. oldal 8. bekezdésében megállapította. Az elsőfokú ítélet indokolásából kitűnően az elsőfokú bíróság egyik kérelem esetében sem tartotta megalapozottnak a felperes által kért megállapítást, az elsőfokú ítélet rendelkező részében a keresetet elutasította. Az elsőfokú bíróság ezért az rPp. 213. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezést nem sértette meg, mert a felperes által a perben érvényesített jogról teljes körűen döntött. Az elsőfokú ítélet indokolása megfelel az rPp. 221. §-ában foglaltaknak.

- [44] Önmagában az rPp. 3. § (3) bekezdésében írt szabályok megsértése a hatályon kívül helyezést megalapozó jogsértésként nem értékelhető. Az elsőfokú ítélet indokolásából kitűnően az elsőfokú bíróság a bizonyítási terhet úgy értelmezte, hogy az alperes volt köteles előadni és bizonyítani mindazon tényt, amely alapján megállapítható, hogy az ÁSZF és a KSZF a jogviszony részévé váltak. Mindez összhangban állt a korábban eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság által adott tájékoztatással azzal a különbséggel, hogy az elsőfokú bíróság - az rPp. 3. § (5) bekezdése alapján helytállóan - nem követelte meg az alperestől az okirattal történő bizonyítást. Az elsőfokú ítélet további indokolása szerint a felperes volt köteles annak előadására és bizonyítására, hogy az általa hivatkozottak szerint a honlapon az alperes által állított tartalomtól eltérő tartalom volt látható. Ez utóbbi körben az elsőfokú bíróság az rPp. 164. § (1) bekezdésében foglaltak helyes alkalmazásával állapította meg a felperes bizonyítási kötelezettségét az általa állított ténnyel kapcsolatban. A felperes a fellebbezésében ugyan hivatkozott az rPp. 3. § (3) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettség megsértésére, de a fellebbezésében nem adott elő olyan új bizonyítékot és nem terjesztett elő olyan új bizonyítási indítványt, amelyet akként jelölt meg, hogy azokat az elsőfokú eljárás során az rPp. 3. § (3) bekezdésével előírt bírói tájékoztatás elmaradása miatt nem volt lehetősége előadni vagy előterjeszteni. Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése így ebből az okból sem indokolt.
- [45] A jogvita eldönthető volt a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése az rPp. 252. § (3) bekezdése alapján sem volt indokolt.
- [46] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban az ekként megállapított tényekből levont jogi következtetéseivel és az érdemi döntésével a másodfokú bíróság csak részben értett egyet.
- [47] A másodfokú bíróság elsődlegesen annak tulajdonított jelentőséget, hogy a felperes által a tisztességtelenségből eredő semmisség megállapítására irányuló kereseti kérelemmel együtt vagylagosan előterjesztett másik két, szintén megállapításra irányuló kereseti kérelemmel kapcsolatban nem hagyhatóak figyelmen kívül az rPp. 123. §-ában foglalt rendelkezések. A másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az rPp. 123. §-ában meghatározott feltételek

fennállása hiányában a felperes nem terjeszthetett elő keresetet annak megállapítására, hogy az alperes által állított tartalommal a Biztosítási Szabályzat ÁSZF/KSZF nem váltak részévé a felek szerződéses jogviszonyának, továbbá, hogy az alperes térítési kötelezettsége beállt és az alperes nem mentesülhet. Ennek oka, hogy a felperes a jogviszony természeténél fogva teljesítést is követelhetett, ahogyan ténylegesen előterjesztett marasztalásra irányuló kereseti kérelmet is. Így az sem igazolt, hogy a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges. Ha a megállapításra irányuló kereseti kérelem előterjesztésének az rPp. 123. §-ában írt feltételei nem állnak fenn, a bíróságnak a kereseti kérelmet el kell utasítania. Erre tekintettel érdemben helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor e megállapításra irányuló kereseti kérelmeket elutasította. A másodfokú bíróság a fentiekben ismertetett megállapítási keresetek alapjául a felperes által előadott tényeket és jogi érvelést akként vette figyelembe, hogy azokra a felperes a marasztalásra irányuló kereseti kérelme alapjául hivatkozott.

- [48] Az rPp. 123. §-a ugyanakkor nem zárta ki olyan tartalmú megállapítási kereset előterjesztését, amellyel a felperes a Biztosítási Szabályzat ÁSZF és Lopáskár KSZF egyes rendelkezései tisztességtelenségből eredő semmisségének a megállapítását kérte. Az rPtk. 239/A. §-át a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény módosításáról szóló 2012. évi LI. törvény 1. §-a iktatta be az rPtk.-ba 2012. május 26-i hatállyal azzal, hogy a beiktatott rendelkezést a 2012. évi LI. törvény 3. § (2) bekezdése alapján a hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekre is megfelelően alkalmazni kell. A felek a szerződést-én kötötték, a felperes a keresetlevét-án, a törvénymódosítás hatálybalépését követően terjesztette elő a Budaörsi Járásbíróságon, ezért az rPtk. 239/A. §-án alapuló megállapítási keresetet a felperes előterjeszthette.
- [49] A másodfokú bíróság teljes körűen egyetértett az elsőfokú bíróságnak a szerződés létrejöttével kapcsolatosan kifejtett jogi indoklásával, továbbá azzal a következtetéssel, hogy a Biztosítási Szabályzat ÁSZF és KSZF a felek jogviszonyának részévé váltak. Az elsőfokú bíróság által kifejtett jogi indokok megismétlése nélkül a felperes fellebbezésében foglaltakra tekintettel a másodfokú bíróság az alábbiakat emeli ki. Az elsőfokú bíróság helytállóan tulajdonított jelentőséget annak, hogy a gépjárműre kötött CASCO biztosítási szerződés megkötése során a N.hu E. O. B. A. Kft. az rBit. 48. § (1) bekezdése szerinti ügynökként a felperes javára járt el. Jelentősége van annak is, hogy a szerződéskötésre elektronikus úton került sor, így az rPtk. 205/B. § (1) bekezdésével előírt feltételek megvalósulását e szerződéskötési mód sajátosságait figyelembe véve kell értékelni, ahogyan azt az elsőfokú bíróság helytállóan figyelembe vette.
- [50] Az alperes a szerződéskötés időpontjában az nyomtatványszámú A. C. Biztosítást mint általános szerződési feltételeket alkalmazta. Ezt a nyomtatványszámot tartalmazza az a papírra kinyomtatott, a perben a korábban eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróságnál számon csatolt ajánlat, amelyet az alkusz továbbított kitöltve, elektronikus úton az alperesnek. Az ajánlat második oldalának pontjában az alábbi szöveg olvasható: „Alulírott kijelentem, hogy az alperes neve A. Casco Biztosítás elnevezésű biztosítási szerződéseinek nyomtatványszámú terméktájékoztatóját általános szerződési feltételét az alább felsorolt dokumentumokkal együtt, a szerződés megkötése előtt átvettem és az abban foglaltakat elfogadom.” Az alkusz képviselőjének írásbeli nyilatkozatából (Pesti Központi Kerületi Bíróság és sorszám alatt csatolva) és Cs. A. tanú vallomásából (Pesti Központi Kerületi Bíróság szám alatt csatolva) tényként az állapítható meg, hogy az alkusz az alperes által részére elektronikus úton átadott általános szerződési feltételeket változtatás nélkül kapcsolja az érintett biztosítási termékhez. Az általános szerződési feltételek „megkerülhetetlen tartalomként” jelennek meg az alkusz szerződéskötésre

szolgáltató felületén. Mindaddig, amíg az ügyfél egy jelölőnégyzet bepipálása után nem nyilatkozik az általános szerződési feltételek megismeréséről, nem léphet tovább a szerződéskötési folyamatban és nem adhat érvényes megbízást a biztosítási szerződés megkötésére (Pesti Központi Kerületi Bíróság irat). Az alkusz felületére feltöltött dokumentumok (köztük az általános szerződési feltételek) a szerződéskötés során valóban nem nyílnak meg automatikusan az ügyfél számára, azokra külön rá kell kattintani, hogy azok tartalma megismerhetővé váljon. Az alperes azzal, hogy a Biztosítási Szabályzatot az alkusz rendelkezésére bocsátotta abból a célból, hogy az alkusz azt a szerződéskötésre szolgáló online felületén a fentiekben kifejtettek szerint megismerhetővé tegye, eleget tett az rPtk. 205/B. § (1) bekezdésével előírt annak a feltételnek, hogy az általános szerződési feltétel tartalmát megismerhetővé tegye. Azzal, hogy a felperes a szerződéskötés során az alkusz online felületén a jelölőnégyzet bepipálásával nyilatkozott arról, hogy az általános szerződési feltételeket megismerte, és lehetősége volt az általános szerződési feltételek tartalmának tényleges megismerésére az online felületen, az rPtk. 205/B. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az általános szerződési feltételnek minősülő Biztosítási Szabályzatot elfogadta. Az elsőfokú bíróság helytállóan hivatkozott az rPtk. 4. § (4) bekezdésének első és második fordulatában foglaltakra is. A felperes nem jelölte meg egyértelműen a Biztosítási Szabályzatnak azokat a rendelkezéseit, amelyekkel kapcsolatban az alperest az rPtk. 205/B. § (2) bekezdése alapján külön, figyelemfelhívó tájékoztatási kötelezettség terhelte, és a-én kelt számú beadványában maga is a „hazai biztosítók között bevett gyakorlatra” hivatkozott. A felperes ezért alappal nem hivatkozhatott arra, hogy a Biztosítási Szabályzat ÁSZF/KSZF az rPtk. 205/B. § (2) bekezdésében foglalt feltételek teljesülése hiányában nem vált a felek jogviszonyának a részévé.

[51] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a perben a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a szerződéskötés során az alkusz honlapján az alperes által állított tartalomtól eltérő tartalmú ÁSZF/KSZF volt látható. A bizonyítékok értékelése alapján megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a perben ezt a tényt nem bizonyította. Mindezek alapján a felperes nem tudta bizonyítani, hogy a szerződéskötés során az online felületen az alperes által állított tartalomtól eltérő tartalom volt látható, és tényként azt sem tudta előadni, hogy mely egyéb tartalom volt a honlapon.

[52] Alaptalanul hivatkozott a felperes arra is, hogy az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta önmagában az rBit. 166. § (4) bekezdésében foglaltakat. Az rBit. 166. § (2) bekezdése szerint a biztosítónak és biztosításközvetítőnek a biztosítási szerződés megkötése előtt bizonyítható és azonosítható módon közérthető, egyértelmű és részletes írásbeli tájékoztatást kell adnia a szerződést kötni kívánó ügyfél részére a biztosító és a biztosításközvetítő főbb adatairól és a biztosítási szerződésnek az rBit 10. számú melléklet A) pontjában meghatározott jellemzőiről. Az rBit. 166. § (4) bekezdése szerint a biztosítót a 166. § (2) bekezdésében meghatározott kötelezettség nem terheli, ha a biztosítási szerződés megkötése során az ügyfél megbízásából eljáró független biztosításközvetítő működik közre. Az rBit. 166. § (6) bekezdése értelmében a 166. § (2) bekezdésében meghatározott tájékoztatónak és a biztosítási szerződési feltételeknek figyelemfelhívásra alkalmas módon kell tartalmaznia a biztosító mentesülésének szabályait, a biztosító szolgáltatása korlátozásának a feltételeit, a biztosítási szerződésben alkalmazott kizárásokat, valamint minden, a szokásos szerződési gyakorlattól a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen vagy valamely korábban a felek között alkalmazott kikötéstől eltérő feltételt. A Bit. 166. § (7) bekezdése szerint a biztosító - ha törvény ettől eltérően nem rendelkezik - a szerződés megkötése előtt bizonyítható módon köteles beszerezni ügyfele arra vonatkozó külön nyilatkozatát, hogy a (2) és a (3)

bekezdésekben meghatározott tájékoztatást megkapta. E nyilatkozatnak tartalmaznia kell azt is, hogy az ügyfél a szerződés megkötése előtt milyen más, a megkötendő biztosítási szerződéssel összefüggő tájékoztatást kapott. Az rBit. 166. § (2) és (6) bekezdését együtt értelmezve a 166. § (4) bekezdésével az állapítható meg, hogy abban az esetben, ha a biztosítási szerződés megkötése során az ügyfél megbízásából független biztosításközvetítő (alkusz) működik közre, akkor a biztosítót az rBit. 166. § (2) és (6) bekezdésében meghatározott kötelezettség nem terheli. Az rBit. 166. § (2) és (4) bekezdését együtt értelmezve a rBit. 166. § (7) bekezdésében foglaltakkal, a biztosítót az rBit. 166. § (7) bekezdésében meghatározott kötelezettség csak abban az esetben terheli az ügyfél külön nyilatkozatának beszerzésével kapcsolatban, ha az ügyfél nem független biztosításközvetítő (alkusz) közreműködésével köt szerződést a biztosítóval. A Bit. 166. § (4) bekezdése ugyanis az alkusz közreműködésével létrejött biztosítási szerződés esetén mentesíti a biztosítót a Bit. 166. § (2) bekezdésében meghatározott kötelezettség alól. Ilyen kötelezettség hiányában a biztosító az alkusszal eljáró ügyféllel szemben az rBit. 166. § (7) bekezdésében foglaltak teljesítésére sem köteles, mert az az rBit. 166. § (2) bekezdésében meghatározott olyan tájékoztatás átvételére vonatkozik, amely tájékoztatási kötelezettség a biztosítót az alkusz közreműködésével szerződést kötő féllel szemben az rBit. 166. § (4) bekezdése alapján nem terheli. Mindebből az is következik, hogy az rBit. 166. § (2), (4) és (7) bekezdése együttesen nem értelmezhető akként, hogy ennek alapján az alperes az rPp. 164. § (1) bekezdése szerint bizonyítani köteles az rBit. 166. § (2) bekezdése szerinti tájékoztatás adásának a megtörténtét.

- [53] A felperes által tisztességtelennek állított szerződéses kikötésekkel kapcsolatban a másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy ezek a kikötések a főszolgáltatást meghatározó szerződési kikötések. Biztosítási szerződésben főszolgáltatásnak a biztosító részéről - a biztosítási esemény bekövetkezésétől függően - fizetendő biztosítási összeg, a biztosított vagy a más szerződő fél részéről a biztosítási díj megfizetése minősül. Az rPtk. 209. § (5) bekezdése a biztosítási összeg és a biztosítási díj mértékének, illetve ezek egymással arányban állása tisztességtelenségének a vizsgálatát zárja ki. A felperes által tisztességtelennek állított kikötések azonban nem ebbe a körbe tartoznak, mert ezekkel az alperes egyrészt a saját teljesítésével kapcsolatos feltételeket, másrészt a felperest terhelő mellékkötelezettségeket határozott meg, ezért azokra az rPtk. 209. § (5) bekezdésében foglalt korlátozás nem irányadó. [Kúria Pfv.VII.20.813/2012/7., Kúria Pfv.V.20.857/2017/9. 41. pont]
- [54] A felperes által támadott általános szerződéses feltételek tisztességtelenségének a vizsgálata során az rPtk. 209. § (2) bekezdésében foglaltak szerint figyelembe kellett venni a szerződés megkötésére vezető körülményeket, a szolgáltatás természetét, továbbá a kifogásolt feltételnek a szerződés más feltételeivel, illetve más szerződésekkel való kapcsolatát. Erre figyelemmel kellett vizsgálni egyrészt, hogy a támadott feltételek világosak és érthetőek-e, másrészt, hogy a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a felperes hátrányára állapítják-e meg. Az rPtk. 209. § (4) bekezdése alapján az általános szerződési feltétel és a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos vagy nem érthető.
- [55] A másodfokú bíróság a keresettel támadott feltételek tisztességtelenségének vizsgálata során abból indult ki, hogy a biztosítási szolgáltatás nyújtásával foglalkozó alperes az egyébként a tulajdonost

terhelő és másra át nem hárítható károk megtérítését vállalja magára, díj ellenében. Sem az alperes, sem a biztosítottak kockázatközössége számára nem közömbös, hogy az alperes milyen terjedelemben vállalja át a kárveszély viselését. Külön szerződéses kikötés nélkül az rPtk. vagyombiztosításra vonatkozó rendelkezései is korlátozzák a vagyombiztosító kockázati körét [rPtk. 556. § (1) és (3) bekezdés]. Emellett a biztosítási esemény bekövetkezésének, körülményeinek tisztázása az rPtk. 558. § (1) bekezdésében írt törvényi engedményre figyelemmel ugyancsak lényeges körülmény a biztosító számára. Ezt szem előtt tartva rendelkezik az rPtk. a biztosításra vonatkozó közös szabályok között a biztosított kárbejelentési, felvilágosítás-adási kötelezettségéről, előírva azt is, hogy a felvilágosítás tartalmának ellenőrzését is lehetővé kell tenni. E kötelezettség elmulasztása esetén a biztosító szolgáltatási kötelezettsége nem áll be [rPtk. 544. § (1), (2) bekezdés].

[56] A másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak azzal a következtetéssel, hogy a Biztosítási Szabályzat ÁSZF pont ...) alpont francia bekezdésében foglalt kikötés nem tisztességtelen.

[57] E kikötés szerint a biztosítási esemény bekövetkezése esetén a kárigény érvényesítéséhez a biztosítónál be kell mutatni, át kell adni a lopáskár vagy egyéb ok miatt indított szabálysértési vagy büntetőeljárás esetén a nyomozást megszüntető vagy felfüggesztő (jogerős) határozatot vagy ítéletet, ha ezek a biztosítási esemény bekövetkezések igazolásához vagy a kár mértékének megállapításához szükségesek. A büntetőeljárás során hozott határozat önmagában nem bizonyítja a biztosítási esemény bekövetkezését, ezért a biztosító felhívására a biztosított köteles megadni a további szükséges felvilágosításokat, és lehetővé kell tennie a bejelentés és felvilágosítás tartalmának esetleges ellenőrzését is. A kikötés tisztességtelenségének vizsgálata során jelentősége van az rPtk. 544.§ (1)-(2) bekezdésében és az rBit. 96. § (8) bekezdésében foglaltaknak. A biztosító a biztosítottat (szerződő felet) terhelő bejelentési és felvilágosítás-adási kötelezettséggel összefüggésben az rBit. 96. §-ába-jével beiktatott (8) bekezdés értelmében a biztosítási szerződési feltételekben köteles meghatározni, hogy a káresemény bekövetkezése esetén milyen károkat és költségeket milyen okiratok bemutatása ellenében térít. A biztosító a szolgáltatása teljesítésének esedékességét csak olyan okirat bemutatásától teheti függővé, amely a biztosítási esemény bekövetkezésének igazolásához, illetve a teljesítendő szolgáltatás mértékének meghatározásához szükséges, a biztosítási szolgáltatás teljesítésének esedékességét a bejelentett káresemény tekintetében indult büntető- vagy szabálysértési eljárás jogerős befejezéséhez nem kötheti. Az rPtk. 544. §-a és az rBit. 96. § (8) bekezdése együttes értelmezése során jelentősége van annak, hogy a biztosított (szerződő fél) a biztosító fizetési kötelezettségét megalapozó tények bizonyítására vonatkozó kötelezettségének eleget tehet a már megindult vagy befejeződött szabálysértési vagy büntető eljárásban keletkezett iratok (rendőrségnél vagy szabálysértési hatóságnál tett feljelentésről készült jegyzőkönyv másolata; a büntetőeljárás során a nyomozóhatóság, ügyész vagy a bíróság által hozott határozat; az eljárás során keletkezett szakértői vélemények, jegyzőkönyvek, tanúvallomások) bemutatásával, de ettől eltérő, a biztosítási esemény bekövetkezése körülményeinek tisztázását lehetővé tevő egyéb dokumentumokkal, okiratokkal is. A biztosítottnak (szerződő félnek) lehetősége van az ÁSZF pont ...) alpont francia bekezdésében felsorolt okiratok benyújtására, azonban ezt a jogot a biztosító nem írhatja át kötelezettséggé. A biztosító a biztosítási szerződés teljesítésének körébe eső kérdésekben keletkezett, és a biztosított bizonyítási kötelezettségére tartozó okiratok benyújtását kérheti. Az, hogy mikor mely okiratok szükségesek, minden esetben egyedileg dönthető el. A támadott kikötés viszont általános jellegű, feltétel nélküli előírás. A biztosított ezért a szerződéskötéskor nincs abban

a helyzetben, hogy felmérje, őt pontosan milyen iratcsatolási kötelezettség terheli, ha bekövetkezik a káresemény. Jelentősége van annak is, hogy a nyomozás felfüggesztéséről a nyomozóhatóság akkor rendelkezik, ha annak jogszabályban meghatározott feltételei fennállnak. Amennyiben ezek a törvényi feltételek nem állnak fenn, akkor ilyen tartalmú határozat kiadására nem is kerül sor, vagy kiadása hosszabb ideig elhúzódhat. Ezen túlmenően a támadott kikötés az rBit. 96. § (8) bekezdésének utolsó tagmondatába ütköző módon írja elő a biztosított számára a nyomozást megszüntető jogerős határozat vagy (jogerős) ítélet benyújtását. Az alperes ezen a módon a jogszabályi rendelkezéshez képest további kötelezettséggel terheli a biztosítottat, ezáltal hátrányosabb helyzetbe hozza. Az rBit. 96. § (8) bekezdésébe ütköző szerződési feltétel ezért nem egyeztethető össze a szerződés rendeltetésével.

[58] A hivatkozott kikötés azonban az rPtk. 209. § (1)-(2) és (5) bekezdéseiben foglaltak vizsgálata alapján is tisztességtelen. A hivatkozott szerződéses kikötés általánosságban és határidő nélkül sorolja fel azokat az okiratokat, amelyeket a biztosító jogosult bekérni a biztosítási esemény okozta károk és költségek megtérítéséhez, ezért a kikötésben szereplő általános megfogalmazás azt eredményezi, hogy a feltétel nem egyértelmű. A biztosított kárbejelentési és okirat szolgáltatási kötelezettségének elmulasztása az alperes szolgáltatási kötelezettségének késedelmét kizáró körülmény, azonban a Biztosítási Szabályzat a kárrendezési eljárásban kizárólag a biztosítottal szemben támaszt követelményeket, míg a biztosítót nem kötelezi arra, hogy a felsorolt okiratokra is tekintettel megfelelő határidőn belül közölje a biztosítottal, hogy a teljesítéséhez milyen igazoló okiratok benyújtását tartja szükségesnek, különös tekintettel az ÁSZF pont ...) alpont francia bekezdés második mondatában foglaltakra. Jelentősége van továbbá annak is, hogy - a fentiekben kifejtettek szerint - adott esetben a biztosító mentesüléséhez vezethet, ha a biztosított a szerződésben megállapított határidőn belül a biztosítási eseményt nem jelenti be, és a szükséges felvilágosítást nem adja meg, illetőleg a felvilágosítások tartalmának ellenőrzését nem teszi lehetővé [rPtk. 544. § (2) bekezdés]. A biztosítottól nem várható el annak mérlegelése, hogy az adott dokumentum szükséges-e a biztosítási esemény okozta károk és költségek megtérítéséhez. A szerződésből eredő jogok és kötelezettségek egyensúlya ezáltal indokolatlanul megbomlik a felperes hátrányára. Erre tekintettel az ÁSZF pont ...) alpont francia bekezdése - az rPtk. 209. (2) bekezdése alapján együtt értékelve az ÁSZF pontjával - a szerződésből eredő jogokat és kötelezettségeket a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megsértésével, egyoldalúan és indokolatlanul az alperessel szerződő fogyasztó hátrányára állapítja meg.

[59] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy a felperes által hivatkozott szerződéses kikötések közül a Biztosítási Szabályzat ÁSZF pont b) alpont francia bekezdésében foglalt kikötés nem tisztességtelen.

[60] A felperes által támadott kikötés szerint a gépjármű ellopása esetén át kell adni a biztosító részére a jármű nyitásához és indításához szükséges tartozékokat (kulcsokat, indítókártyákat, riasztó- vagy lopásgátló berendezés működtetéséhez szükséges eszközöket stb.), és igazolni kell a gépjármű forgalomból történő kivonását hatósági határozattal vagy az érvénytelenített gépjármű okmányokkal. A kikötés a biztosítási esemény bekövetkezése esetére a biztosítottat terhelő kötelezettségként világosan és érthetően írja elő, hogy a kárigény érvényesítéshez a gépjármű ellopása esetén mit kell átadni a biztosító részére. Az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően a kikötés nevesíti azokat az eszközöket, amelyeket a gépjármű ellopása esetén át kell adni a biztosító részére. Ezeket az eszközöket a jármű nyitásához és indításához szükséges tartozékokban jelöli meg, és példálózó felsorolásként határozza meg a kulcsok, indítókártyák, riasztó- vagy lopásgátló

berendezés működtetéséhez szükséges eszközök átadását. Ez a felsorolás a technika jövőbeni fejlődésére tekintettel nem minősül olyanoknak, amely nem világos vagy nem érthető, az értelmezés nem kiterjesztő. Azon túl, hogy ez a szerződéses kikötés világos és érthető, az rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján sem tisztességtelen. A Biztosítási Szabályzatnak ez a rendelkezése teljes összhangban áll az rPtk. 544. § (1) bekezdésében előírt rendelkezéssel és annak céljával, ennek körében írja elő a kulcsokkal és a gépjármű irataival való elszámolás kötelezettségét. Abban az esetben, ha a gépjármű indító kulcsai, illetőleg iratai közül bármelyik hiányzik, nem zárható ki, hogy a gépjármű tulajdonosa közreműködött a lopáskár bekövetkezésében, de legalábbis a kármegelőzési kötelezettségének nem tett eleget. Ez a bizonyítatlanság valamennyi indító kulcs, és okirattal történő elszámolás esetén kizárható, ennek hiányában azonban a káresemény bekövetkezésének lényeges körülményei maradnak kideríthetetlenek. Ezáltal a támadott kikötés nem minősül tisztességtelennek. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy az alperesnek szerződéses érdeke fűződhet a kulcsok vizsgálatához is, amely a kulcsok leadása nélkül nem lehetséges.

- [61] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól eltérően megállapította a Biztosítási Szabályzat ÁSZF pontjának utolsó bekezdésében foglalt kikötés tisztességtelenségét.
- [62] Az ÁSZF pontjának utolsó bekezdése az ÁSZF pontjával előírt bejelentési és felvilágosításadási kötelezettség elmulasztásához, az ellenőrzési kötelezettség megsértéséhez azt a következményt fűzi, hogy ez esetben az alperes szolgáltatási kötelezettsége nem áll be. Tekintettel arra, hogy a fent kifejtettek szerint az ÁSZF pont ...) alpont francia bekezdésében foglalt kikötés tisztességtelen, a tisztességtelen kikötéssel előírt kötelezettség elmulasztásához az alperes szolgáltatási kötelezettség alóli mentesülését fűzni ugyancsak tisztességtelen.
- [63] Az ÁSZF pont ...) alpont ... francia bekezdésében foglalt kikötés tisztességtelenségéből következik az ÁSZF pont ...) alpontjában foglalt kikötés tisztességtelensége is, mert az alperes a biztosítási szolgáltatás teljesítésének esedékessé válását nem kötheti a felperes részéről olyan okirat benyújtásához, amelynek benyújtására a felperest a fentiekben kifejtettek szerint nem kötelezheti. Ezen túlmenően a Korm. rendelet 2. § g) pontja értelmében az ellenkező bizonyításáig tisztességtelennek kell tekinteni azt a feltételt, amely a fogyasztóval szerződő félnek aránytalanul hosszú vagy nem megfelelően meghatározott határidőt biztosít a szolgáltatása teljesítésére. Az ÁSZF pont ...) alpont francia bekezdésében és a pont c) alpontjában foglalt kikötések együttesen az alperes biztosítási szolgáltatása teljesítésének a határidejét szabályozzák. A kifogásolt kikötések olyan okiratok beszerzésének előírásával, amelynek kiállítására biztosítottak nincs ráhatása, nem megfelelően meghatározott határidőt biztosítanak az alperesnek a szolgáltatása teljesítésére. Erre tekintettel sértik a jóhiszeműség és tisztesség követelményét, továbbá a felperes hátrányára bontják meg felek szerződésből eredő jogainak és kötelezettségeinek egyensúlyát. A kikötés ezért a Korm. rendelet 2. § g) pontja és az rPtk. 209. § (3) bekezdése alapján tisztességtelen.
- [64] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy a Biztosítási Szabályzat Lopáskár KSZF pontjában foglalt kikötés nem tisztességtelen. A hivatkozott kikötés az alperesnek a gépjárműben, annak tartozékaiban és alkatrészeiben keletkezett lopáskár megtérítése alóli mentesülését írja elő arra az esetre, ha az alperes bizonyítja, hogy a gépjárművet annak

elzáratlanul vagy őrizetlenül hagyott és előzetesen megszerzett indítókulcsának, kódkulcsának stb. (az indítást és elvitelt lehetővé tevő eszközöknek) a felhasználásával lopták el.

- [65] Az rPtk. 555. § (1) bekezdése értelmében a felek megállapodhatnak a biztosított kármegelőzési teendőiben, míg az rPtk. 556. § (3) bekezdésében foglalt utaló szabály alapján a biztosító a biztosítottat terhelő kármegelőzési kötelezettség megszegése esetében mentesülhet a fizetési kötelezettség alól, azaz a biztosítási szolgáltatás teljesítését jogos okból megtagadhatja. A Lopáskár KSZF pontjának a) alpontja a biztosítottat terhelő kármegelőzési kötelezettség körében úgy rendelkezik, hogy a biztosított köteles gondoskodni a gépjármű indítását és elvitelét lehetővé tevő, a Lopáskár KSZF pontjában példálózó jelleggel felsorolt eszközök (indítókulcs, kódkulcs, indítókártya, a védelem hatástalanításához szükséges kulcs vagy kód) biztonságos tárolásáról. A Lopáskár KSZF pont a) alpontja együttesen értelmezve a ponttal világos és érthető abban a tekintetben, hogy a biztosított a kármegelőzési kötelezettsége körében milyen eszközök, tartozékok biztonságos tárolásáról köteles gondoskodni. A technika fejlődésére tekintettel megfelelő a példálózó felsorolás. Az egyértelmű felsorolás a gépjármű indítását és elvitelét lehetővé tevő tartozékok között elsőként sorolja fel az indítókulcsot. A Lopáskár KSZF pontja világos és érthető megfogalmazással rendelkezik arról, hogy ezen kikötés alapján a biztosító mikor mentesül a gépjárműben keletkezett lopáskár megtérítése alól. A Lopáskár KSZF pontjában foglalt kikötést együttesen értelmezve a Lopáskár KSZF pont 3. francia bekezdésében és a Lopáskár KSZF pont a) alpontjában foglalt feltételekkel, világos és érthető, hogy az alperes abban az esetben hivatkozhat mentesülési okra, ha a biztosított a kármegelőzési kötelezettségének nem tesz eleget, mert a gépjármű indítását és elvitelét lehetővé tevő eszközök biztonságos tárolásáról nem gondoskodik, és az alperes bizonyítani tudja, hogy a gépjárművet az elzáratlanul vagy őrizetlenül hagyott és előzetesen megszerzett indítást és elvitelt lehetővé tevő eszközök (így indítókulcs, kódkulcs, stb.) felhasználásával lopták el. A mindössze másfél oldal terjedelmű Lopáskár KSZF-ből a hivatkozott kikötések tartalma és annak következményei érthetőek és világosak. Ezen túlmenően a hivatkozott követelmények nemcsak az érthető és világos megfogalmazás követelményét elégítik ki, hanem összhangban állnak az rPtk. 555. § (1) bekezdésében és 556. § (3) bekezdésében foglaltakkal, így az rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján sem minősül tisztességtelennek a Lopáskár KSZF pontjában foglalt kikötés.
- [66] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a Biztosítási Szabályzat Lopáskár KSZF pontjának alkalmazásához (mentesülés) foglalt tényeket nem bizonyította, azaz nem bizonyította azt, hogy a gépkocsit a saját kulcsával lopták el. Helyesen állapította meg azt is, hogy az alperes az rPtk. 544. § (2) bekezdésében foglaltakra sem hivatkozhat, mert a kulcs hiányában is megállapítható, hogy a gépkocsit ismeretlen személy lopta el. Helyesen állapította meg azt is, hogy az alperes a kulcs hiányában alappal hivatkozhatott az rPtk. 555. § (1) bekezdésére és az 556. § (1) és (3) bekezdésére, mert a felperes megszegte a kármegelőzési kötelezettségét azzal, hogy a kulcsot nem őrizte meg, illetve azt harmadik személynek maga adta át. Mindezek alapján helyes következtetésre jutott azzal, hogy az alperes a biztosítási szolgáltatás teljesítését mentesülési okra hivatkozással jogos okkal tagadhatja meg, ezért a felperes marasztalásra irányuló keresetét helytállóan utasította el.
- [67] A kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az rPp. 253. § (2) bekezdése alapján a fentiek szerint, részben az elsőfokú perkoltságra is kiterjedően megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta. A felperes az elsőfokú eljárásban az eredeti, forint összegű

marasztalásra irányuló kereseti kérelem tekintetében teljes mértékben pervesztes lett, míg a megállapításra irányuló kereseti kérelem tekintetében döntően pervesztes lett. A másodfokú bíróság ezért az alperest kötelezte a felperes költségmentessége folytán feljegyzett kereseti illeték ...%-a, azaz forint, a Fővárosi Ítéltábla számú végzésével megállapított forint fellebbezési illeték%-a, azaz forint, és a Fővárosi Ítéltábla számú végzésével megállapított forint fellebbezési illeték ...%-a, azaz forint fellebbezési illeték állam részére történő megfizetésére a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján. Az ezt meghaladó forint kereseti és összesen forint fellebbezési illetéket az állam viseli a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján. A felperes által az alperesnek fizetendő ügyvédi munkadíj összegét a másodfokú bíróság nem érintette, mert a felperes által megbízási szerződés alapján érvényesített ügyvédi munkadíjból és az alperes által a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) és (2) bekezdése alapján érvényesített munkadíjból kiindulva a jogi képviselők által kifejtett érdemi tevékenységgel arányban álló munkadíjra, továbbá az alperes javára mutakozó 90%-os pernyertességi arányra figyelemmel a felperes által az alperesnek fizetendő összesen forint összegű, az elsőfokú bíróság által áfa nélkül megállapított ügyvédi munkadíj leszállítása nem volt indokolt.

[68] A felperes fellebbezése a marasztalási kereset egészében, a megállapításra irányuló kereseti kérelmek nagyobb részben sikertelen volt. A nagyobb részben pervesztes felperes ezért köteles megfizetni az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségeként az alperes képviselőjében eljáró ügyvéd munkadíjából 68.400 forint + áfát, amelyet a másodfokú bíróság az rPp. 81. §-a és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2)-(3) és (5)-(6) bekezdése alapján állapította meg, a kifejtett érdemi tevékenységgel arányban. Az alperes köteles megfizetni az állam külön felhívására a felperes költségmentessége folytán feljegyzett forint feljegyzett fellebbezési illeték 10%-át, forintot a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján. Az ezt meghaladó forint feljegyzett fellebbezési illetéket az állam viseli a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján.

[69] A másodfokú bíróság a határozatát a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 143. § (1) bekezdése alkalmazásával tárgyaláson kívül hozta meg.

, 2020. október 14.

. Koday Zsuzsanna

a tanács elnöke

Dr. Lupóczné dr. Krammer Edit
előadó bíró

Dr. Pusztai Anita
bíró